

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

**ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО
ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ”**

(для спеціалістів, магістрів)

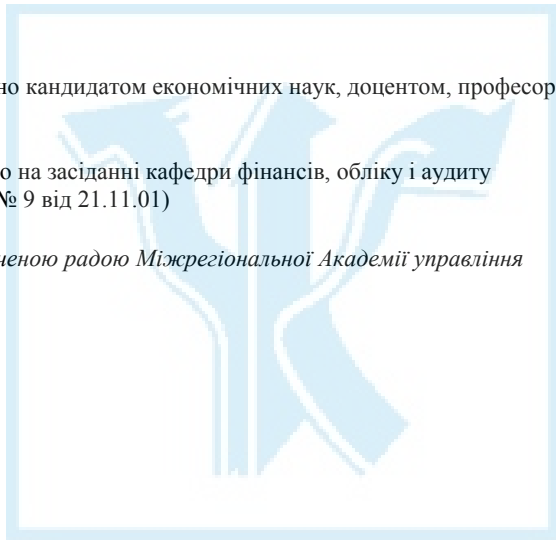
МАУП

Київ 2002

Підготовлено кандидатом економічних наук, доцентом, професором *О. Г. Веренич*

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, обліку і аудиту (Протокол № 9 від 21.11.01)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

МАУП

Веренич О. Г. Навчальна програма дисципліни “Організація податкового обліку і звітності” (для спеціалістів, магістрів). — К.: МАУП, 2002. — 15 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Організація податкового обліку і звітності”, вказівки до виконання контрольної роботи, теми рефератів, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2002

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

В умовах здійснення податкової реформи в Україні важливого значення в управлінні бізнесом набувають питання оподаткування. У самостійну сферу управлінської праці виокремився податковий облік.

Мета дисципліни — дати студентам теоретичні знання і допомогти набути практичних навичок ведення податкового обліку і складання податкової звітності.

Основні завдання курсу:

- засвоєння студентами механізму оподаткування юридичних і фізичних осіб;
- набуття практичних навичок ведення податкового обліку прямих і непрямих податків, усвідомлення взаємозв'язку і відмінностей податкового і бухгалтерського обліку;
- засвоєння майбутніми фахівцями методики формування показників податкової звітності.

Під час самостійної роботи над програмним матеріалом студенти повинні за кожною темою опрацювати законодавчі і нормативні документи з урахуванням внесених змін і доповнень.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН вивчення дисципліни

“ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ”

№ п/п	Назва теми
1	Основи організації податкового обліку на підприємстві
2	Оподаткування, податковий облік і звітність за податком на додану вартість
3	Оподаткування, податковий облік і звітність за акцизним збором
4	Оподаткування, податковий облік і звітність за податком на прибуток
5	Оподаткування доходів фізичних осіб
6	Облік ресурсних платежів інших загальнодержавних податків і зборів
7	Облік платежів до державних цільових фондів
8	Облік місцевих податків і зборів

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“ОРГАНІЗАЦІЯ ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ”

Тема 1. Основи організації податкового обліку на підприємстві

Податкова реформа в Україні і виникнення податкового обліку. Взаємозв'язок бухгалтерського і податкового обліку: стан і проблеми.

Державний облік платників податків і зборів. Порядок реєстрації в податковому органі. Реєстрація платників податку на додану вартість (ПДВ). Реєстрація платників внесків до загальнодержавних цільових фондів.

Обов'язки із сплати податків і зборів. Види податкової звітності. Податкова звітність перед державними податковими органами за видами податків і платежів, періодами звітності, суб'єктами оподаткування, рівнем зарахування податків (до загальнодержавного, місцевого бюджетів і цільових фондів).

Відповідальність платників податків. Види і розміри санкцій за порушення податкового законодавства. Податкова заборгованість. Податкові вимоги. Податкова застава.

Права платників податків. Конфлікт інтересів і податкові роз'яснення.

Література [1; 12]

Тема 2. Оподаткування, податковий облік і звітність за податком на додану вартість

Законодавча і нормативна база оподаткування податку на додану вартість. Платники податку. Податкові періоди. Об'єкти оподаткування. Операції, які не є об'єктом оподаткування. Операції, звільнені від ПДВ.

База оподаткування при продажу товарів (робіт, послуг) на митній території України; при імпортуванні товарів (робіт, послуг); для робіт (послуг), які виконуються нерезидентом для використання (споживання) на митній території України; для готової продукції, виготовленої на території України з давальницької сировини. Визначення податкових зобов'язань при продажу товарів (робіт, послуг) в Україні за договором купівлі-продажу, комісії, у разі здійснення бартерних операцій при імпортуванні товарів. Застосування нульової ставки. Особливості оподаткування експортних операцій. Перегляд податкових зобов'язань. Облік податкових зобов'язань у системі рахунків.

Податковий кредит: визначення, умови одержання права на податковий кредит. Особливості визначення податкового кредиту при здійсненні бартерних (товарообмінних) операцій, при імпортуванні товарів. Застосування податкових векселів.

Облік податкового кредиту у системі рахунків.

Податкова накладна та її місце в системі податкового обліку. Розрахунок коригування кількісних і вартісних показників до податкової накладної.

Книга обліку продажу товарів (робіт, послуг) і порядок її ведення.

Книга обліку придбання товарів (робіт, послуг) і порядок її ведення.

Податкова декларація про податок на додану вартість: зміст і методика складання. Терміни складання і подання декларації про ПДВ. Реєстри податкового обліку, що використовуються під час складання податкової декларації про ПДВ. Спрощена форма податкової декларації про ПДВ. Розрахунок коригування суми ПДВ до податкової декларації. Розрахунок експортного та бюджетного відшкодування.

Терміни і порядок розрахунків з бюджетом за ПДВ.

Література [1; 3; 12; 15–19]

Тема 3. Оподаткування, податковий облік і звітність за акцизним збором

Законодавча і нормативна база оподаткування з акцизного збору. Платники податку. Ставки акцизного збору. Об'єкт оподаткування.

Визначення податкових зобов'язань у разі продажу підакцизної продукції вітчизняного виробництва. Методика складання розрахунку акцизного збору.

Визначення податкових зобов'язань у разі імпортування підакцизних товарів. Методика складання декларації про акцизний збір за імпортні товари.

Пільги з акцизного збору.

Застосування акцизних марок.

Терміни сплати акцизного збору і подання податкової звітності.

Облік акцизного збору в системі рахунків.

Література [1; 12; 13; 20]

Тема 4. Оподаткування, податковий облік і звітність за податком на прибуток

Законодавча і нормативна база оподаткування податку на прибуток. Платники податку на прибуток. Об'єкт оподаткування. Ставки податку.

Валовий дохід: визначення і склад. Методика податкового обліку валового доходу.

Валові витрати та їх податковий облік. Особливості обліку витрат подвійного призначення.

Оподаткування операцій особливого виду. Оподаткування бартерних операцій, операцій з пов'язаними особами.

Оподаткування страхової діяльності. Оподаткування операцій з торгівлі цінними паперами і деривативами. Оподаткування спільної діяльності на території України без створення юридичної особи. Оподаткування дивідендів, доходів від виконання довгострокових контрактів. Оподаткування неприбуткових організацій і установ.

Амортизація основних фондів і нематеріальних активів та її вплив на об'єкт оподаткування.

Декларація про прибуток підприємства. Вимоги до складання звітності про об'єкт оподаткування.

Зміст додатків до декларації.

Податковий звіт про результати діяльності виконавців довгострокових договорів (контрактів). Звітність неприбуткових організацій та установ. Звітність про результати спільної діяльності на території України без створення юридичної особи.

Терміни подання декларацій до податкового органу.

Порядок нарахування і терміни сплати податку на прибуток. Порядок перенесення балансових збитків на наступні податкові періоди.

Особливості оподаткування сільськогосподарських товаровиробників. Особливості оподаткування нерезидентів. Усунення подвійного оподаткування.

Патентування деяких видів підприємницької діяльності.

Придбання торгового патенту на здійснення торговельної діяльності та діяльності з надання побутових послуг. Придбання торгового патенту на здійснення операцій з торгівлі готівковими валютними коштами. Придбання торгового патенту з надання послуг у сфері грального бізнесу. Спеціальний торговий патент. Короткотерміновий торговий патент.

Облік податку на прибуток і плати за торговий патент.

Література [1; 2; 4; 12; 21]

Тема 5. Оподаткування доходів фізичних осіб

Законодавча і нормативна база оподаткування доходів фізичних осіб. Платники податку. Об'єкт оподаткування. Виплати, які не включаються в сукупний оподатковуваний дохід. Підстави для зменшення сукупного доходу з метою оподаткування.

Оподаткування доходів громадян за основним місцем роботи. Об'єкт оподаткування. Ставки прогресивного оподаткування доходів громадян.

Порядок утримання і сплати податку на прибуток. Методика річного перерахунку податку на прибуток.

Оподаткування доходів громадян не за основним місцем роботи. Об'єкт оподаткування. Ставки податку. Декларація про сукупний оподатковуваний річний дохід.

Оподаткування доходів від заняття підприємницькою діяльністю. Фіксований і єдиний податок: умови і порядок сплати.

Особливості оподаткування доходів громадян, які не мають постійного місця проживання в Україні.

Оподаткування доходів іноземних громадян і осіб без громадянства.

Облік і звітність з податку на дохід фізичних осіб.

Література [1; 12; 14]

Тема 6. Облік ресурсних платежів інших загальнодержавних податків і зборів

Законодавча і нормативна база.

Податок із власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів. Платники податку. Об'єкт оподаткування. Пільги з податку. Методика складання і терміни подання до податкового органу розрахунку суми податку.

Плата (податок) за землю. Платники податку. Об'єкт оподаткування. Пільги з податку. Ставки податку. Методика складання і терміни подання до податкового органу розрахунку податку.

Збір за спеціальне використання природних ресурсів. Порядок розрахунку і оплати збору.

Збір за забруднення навколишнього природного середовища. Порядок розрахунку і сплати збору.

Збір за геологорозвідувальні роботи. Порядок розрахунку і оплати збору.

Література [1; 5; 8; 12]

Тема 7. Облік платежів до державних цільових фондів

Законодавча і нормативна база. Внески на обов'язкове державне пенсійне страхування. Платники внесків. Об'єкти оподаткування. Порядок розрахунку і терміни сплати відрахувань на державне пенсійне страхування. Методика складання і терміни подання до податкового органу розрахунку суми відрахувань.

Внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності і витратами, зумовленими народженням і похованням; внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття; внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання. Платники внесків. Об'єкти

оподаткування. Порядок розрахунку і терміни сплати внесків. Методика складання і терміни подання розрахунків внесків.

Література [1; 6; 7; 9–12]

Тема 8. Облік місцевих податків і зборів

Законодавча і нормативна база. Платники місцевих податків і зборів. Об'єкти оподаткування. Методика розрахунку податкових зобов'язань. Порядок і терміни сплати місцевих податків і зборів. Податкова звітність.

Література [1; 12]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Мета виконання контрольної роботи — закріпити теоретичні знання з дисципліни “Організація податкового обліку і звітності”.

Студент виконує контрольну роботу відповідно до навчального плану шляхом написання рефератів за запропонованими темами.

Теми рефератів для контрольної роботи студент вибирає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки.

Остання цифра номера залікової книжки студента	Теми рефератів
0	1, 11, 21
1	2, 12, 22
2	3, 13, 23
3	4, 14, 24
4	5, 15, 25
5	6, 16, 26
6	7, 17, 27
7	8, 18, 28
8	9, 19, 29
9	10, 20, 30

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Податкова реформа в Україні і виникнення податкового обліку.
2. Порядок реєстрації в податковому органі, у пенсійному фонді, органах соціального страхування.
3. Методика податкового обліку валових витрат.
4. Права і відповідальність платників податків.
5. Державний облік платників податків і зборів.

6. Обов'язки платників податків.
7. Податкові періоди за податком на додану вартість, база оподаткування податку на додану вартість.
8. Визначення податкових зобов'язань при продажу товарів (робіт, послуг) в Україні.
9. Порядок оподаткування експортних операцій.
10. Визначення податкових зобов'язань у разі імпортування товарів (робіт, послуг).
11. Сутність податкового кредиту, умови його застосування.
12. Умови застосування податкових векселів.
13. Податкова накладна: призначення і порядок застосування.
14. Порядок і терміни складання декларації про ПДВ, порядок розрахунків з бюджетом за ПДВ.
15. Порядок складання розрахунків експортного і бюджетного відшкодування.
16. Платники, об'єкт оподаткування і ставки акцизного збору.
17. Порядки і терміни складання звітності за акцизним збором, застосування акцизних марок.
18. Платники, об'єкти оподаткування і ставка податку на прибуток.
19. Методика податкового обліку валового доходу.
20. Оподаткування операцій з розрахунками в іноземній валюті, а також спільної діяльності на території України.
21. Оподаткування дивідендів, операцій з борговими вимогами і зобов'язаннями.
22. Амортизація основних фондів і нематеріальних активів, її вплив на об'єкт оподаткування.
23. Оподаткування доходів громадян за основним і неосновним місцем роботи.
24. Оподаткування доходів від зайняття підприємницькою діяльністю.
25. Порядок річного перерахунку податку на прибуток, пільги за податком на прибуток.
26. Законодавча і нормативна база платежів до державних цільових фондів.
27. Порядок розрахунку і сплати податку на землю.
28. Порядок нарахування і сплати внесків до пенсійного фонду, на державне соціальне страхування, на обов'язкове страхування на випадок безробіття.
29. Законодавча і нормативна база місцевих податків і зборів.

30. Методика розрахунку податкових зобов'язань за місцевими податками і зборами.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Взаємозв'язок і відмінність бухгалтерського і податкового обліку.
2. Державний облік платників податків і зборів.
3. Обов'язки платників податків.
4. Відповідальність платників податків.
5. Права платників податків.
6. Платники ПДВ.
7. Податкові періоди за ПДВ.
8. База оподаткування податку на додану вартість.
9. Операції, звільнені від податку на додану вартість.
10. Визначення податкових зобов'язань при продажу товарів (робіт, послуг) в Україні.
11. Особливості визначення податкових зобов'язань за ПДВ у разі здійснення бартерних операцій.
12. Порядок оподаткування експортних операцій.
13. Визначення податкових зобов'язань при імпортуванні товарів.
14. Облік податкових зобов'язань за ПДВ.
15. Поняття податкового кредиту.
16. Визначення податкового кредиту при імпортуванні товарів.
17. Особливості визначення податкового кредиту при здійсненні бартерних операцій.
18. Застосування податкових векселів.
19. Облік податкового кредиту.
20. Податкова накладна: призначення і порядок складання.
21. Порядок ведення книги обліку продажу товарів (робіт, послуг).
22. Порядок ведення книги обліку придбання товарів (робіт, послуг).
23. Порядок і терміни складання декларації про ПДВ.
24. Порядок розрахунків з бюджетом за ПДВ.
25. Порядок відшкодування податку на додану вартість.
26. Порядок складання розрахунків експортного і бюджетного відшкодування.
27. Платники акцизного збору.
28. Об'єкт оподаткування за акцизним збором.
29. Ставки акцизного збору.
30. Методика визначення податкових зобов'язань при продажу підакцизної продукції вітчизняного виробництва.

31. Методика визначення податкових зобов'язань при імпортуванні під-акцизних товарів.
32. Пільги за акцизним збором.
33. Порядок відшкодування акцизного збору.
34. Порядок і терміни складання податкової звітності за акцизним збо-ром.
35. Застосування акцизних марок.
36. Платники податку на прибуток.
37. Об'єкт оподаткування, ставка податку на прибуток.
38. Методика податкового обліку валового доходу.
39. Методика податкового обліку валових витрат.
40. Особливості обліку витрат подвійного призначення.
41. Оподаткування бартерних операцій.
42. Оподаткування операцій з пов'язаними особами.
43. Оподаткування страхової діяльності.
44. Оподаткування операцій з розрахунками в іноземній валюті.
45. Оподаткування операцій з торгівлі цінними паперами.
46. Оподаткування спільної діяльності на території України без ство-рення юридичної особи.
47. Оподаткування дивідендів.
48. Оподаткування доходів від ігрового бізнесу.
49. Оподаткування операцій з борговими вимогами і зобов'язаннями.
50. Оподаткування доходів від виконання довгострокових контрактів.
51. Оподаткування неприбуткових організацій і установ.
52. Амортизація основних фондів і нематеріальних активів, її вплив на об'єкт оподаткування.
53. Методика складання і терміни подання до податкового органу де-кларації про прибуток підприємств.
54. Порядок нарахування і терміни сплати податку на прибуток.
55. Особливості оподаткування нерезидентів.
56. Патентування деяких видів підприємницької діяльності.
57. Платники податку на прибуток.
58. Поняття сукупного оподатковуваного доходу.
59. Виплати, що не включаються в сукупний оподатковуваний дохід.
60. Оподаткування доходів громадян за основним місцем роботи.
61. Оподаткування доходів громадян за неосновним місцем роботи.
62. Оподаткування доходів від заняття підприємницькою діяльністю.
63. Пільги за податком на прибуток.
64. Порядок річного перерахунку податку на прибуток.

65. Оподаткування доходів іноземних громадян і осіб без громадянства.
66. Порядок нарахування і сплати податку з власників транспортних засобів.
67. Порядок розрахунку і сплати податку на землю.
68. Порядок розрахунку і сплати внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання.
69. Порядок нарахування і сплати внесків до Пенсійного фонду.
70. Порядок нарахування і сплати внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку тимчасовою втратою працездатності і витратами, зумовленими народженням і похованням.
71. Порядок нарахування і сплати внесків на обов'язкове страхування на випадок безробіття.
72. Склад місцевих податків і зборів.
73. Методика розрахунку податкових зобов'язань за місцевими податками і зборами.
74. Порядок і терміни сплати місцевих податків і зборів.
75. Реєстрація платників ПДВ.
76. Реєстрація платників внесків до загальнодержавних цільових фондів.
77. Види і розміри санкцій за порушення податкового законодавства.
78. Податкова заборгованість.
79. Податкові вимоги.
80. Податкова застава.
81. Конфлікт інтересів.
82. Податкові роз'яснення.
83. Операції, які не є об'єктом оподаткування ПДВ.
84. Визначення ПДВ при імпортуванні робіт (послуг).
85. Визначення податкових зобов'язань і податкового кредиту з ПДВ при здійсненні операцій за договором комісії (доручення).
86. Застосування звичайних цін у податковому обліку.
87. Особливості скороченої форми податкової декларації про ПДВ.
88. Порядок складання розрахунку коригування суми ПДВ до податкової декларації про ПДВ.
89. Розрахунок і порядок сплати комунального податку.
90. Розрахунок і порядок сплати збору за забруднення навколишнього середовища.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Закон* України “Про систему оподаткування” у ред. від 18.02.97 № 77/97-ВР.
2. *Закон* України “Про оподаткування прибутку підприємств” від 22.05.97 № 283/97-ВР.
3. *Закон* України “Про податок з доданої вартості” від 03.04.97 № 168/97-ВР.
4. *Закон* України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності” від 10.02.98 № 102/98-ВР.
5. *Закон* України “Про плату за землю” від 19.09.96 № 378/96-ВР.
6. *Закон* України “Про розміри внесків на деякі види загальнообов’язкового соціального страхування” від 26.06.97 № 402/97-ВР.
7. *Закон* України “Про збір на обов’язкове державне пенсійне страхування” від 26.06.97 № 400/97-ВР.
8. *Закон* України “Про податок із власників транспортних засобів і інших самохідних машин і механізмів” від 18.02.97.
9. *Закон* України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування у зв’язку з тимчасовою втратою працездатності і витратами, обумовленими народженням і похованням” від 18.01.01 № 2240.
10. *Закон* України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” від 02.03.2000 № 1533.
11. *Закон* України “Про страхові тарифи на загальнообов’язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності” від 23.09.99 № 1105-XIV.
12. *Закон* України “Про порядок погашення зобов’язань платників податків перед бюджетами та державними цільовими фондами” від 21.12.2000 № 2181-III.
13. *Декрет* Кабінету Міністрів України “Про акцизний збір” від 26.12.92 № 18-92.
14. *Декрет* Кабінету Міністрів України “Про прибутковий податок із громадян” від 26.12.92 № 13-92.
15. *Постанова* Кабінету Міністрів України “Порядок випуску, повернення і погашення векселів, що видаються на суму податку з додаткової вартості при ввезенні (пересиланні) товарів на митну територію України” від 01.07.97 № 141.
16. *Порядок* заповнення податкової накладної: Наказ ДПА України від 30.05.97 № 165.
17. *Порядок* ведення книги обліку придбання товарів (робіт, послуг): Наказ ДПА України від 30.05.97 № 165.

18. *Порядок* ведення книги обліку продажу товарів (робіт, послуг): Наказ ДПА України від 30.05.97 № 165.
19. *Порядок* заповнення і представлення податкової декларації про податок з доданої вартості: Наказ ДПА України від 30.05.97 № 166.
20. *Положення* про порядок нарахування, терміни сплати і подання розрахунку акцизного збору: Наказ ДПАУ від 19.03.01 № 111.
21. *Порядок* складання Декларації про прибуток підприємств: Наказ ДПАУ від 08.07.97 № 214.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Організація податкового обліку і звітності”	3
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Організація податкового обліку і звітності”	4
Вказівки до виконання контрольної роботи	8
Теми рефератів	8
Контрольні питання	10
Список рекомендованої літератури	13

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерна верстка

Н. В. Медведєва
Л. С. Тоболіч
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-947

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП